

כ"ז טבת ה'תשע"ו 8.1.16

מגזין מס' 362

שבת פרשת וארא/מברכים חודש שבט

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייב כסנא

תפילה ענינה לתת מעצמך

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

מאחר ואני נתון בתוך גוף, בתוך נפש בהמית, ועסוק כל הזמן בטרדות היומיום ובסחף של שיגרת החיים. כל הזמן עסוק בריצה אחרי סידורים, עבודה, פרנסה וכו'... עלול אני לשכוח את בוראי ולהתנתק משליחותי ומטרתי בחיים.

ולכן... עוצרים. לא פעם אחת, אלא שלוש פעמים ביום - אז אני מזכיר לעצמי מי אני ומה אני עושה כאן, ומרענן את הקשר עם ה'אין סוף'. תפילה היא בעצם לא - 'תן לי, תן לי, תן לי', אלא בעיקר - 'קח ממני, קח ממני, קח ממני'... אני עוזב את הדברים שחשובים לי ותופסים אותי באופן טבעי, ובאופן על טבעי אני מתנתק מהכל ומרענן את הקשר עם ה'אין סוף'.

כלומר, זה בדיוק להפך ממה שחושבים על תפילה, לא - 'תן לי', אלא 'קח ממני' - לתת את המיטב.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

שבת מברכים חודש שבט

בשבת שלפני ראש חודש, מודיעים בבית הכנסת ברוב עם אודות היום, השעה והרגע המדויק בו חל מולד הלבנה ובאיזה יום יחול ראש החודש. בשבת זו, פרשת 'ארא', מכריזים: המולד יהיה במוצאי שבת קודש, שעה 8 בערב, 3 דקות ושלוש עשרה חלקים. ראש חודש שבט ביום שני הבא עלינו לטובה. לאחר מכן, בעומדו עם ספר התורה בידי, מברך שליח הציבור את נוסח ברכת החודש, ומייחל עם הציבור כולו שהחודש הבא עלינו לטובה יהיה מבורך בגשמיות וברוחניות.

כתוב בפתק: על כמה יהודים פעלת שישתדלו לומר את

כל התהילים בשבת מברכים?"

מתברכים כל הימים

כידוע, מן השבת, יום המנוחה וההתעלות, מתברכים כל ימות השבוע - הן הימים שלפניה והן אלה שלאחריה. הימים שקודם השבת הינם ימי הכנה לשבת, ועל הימים שלאחריה נמשכת השראתה. אמנם בשבת זו, בה מברכים החודש, נוספת מעלה יתירה - ממנה מתברך ראש החודש (הכולל את כל ימות החודש הבאים עלינו לטובה), על מועדיו והימים המיוחדים שבו.

בשבת זו, לאחר תפילת שחרית נוהגים להתוועד, שבת אחים גם יחד, כדי להכין ולעורר עצמנו להכנס לימי החודש הבא בשמחה ובטוב לבב מתוך הוספה בעניני נר מצוה ותורה אור.

אמירת תהילים בציבור

בשבת זו, השכם בבוקר, מתקבצים בבית הכנסת לאמירת כל ספר תהילים בציבור. אחרי אמירת התהילים יאמר 'קדיש יתום' מי שהוריו אינם בין החיים. ואם יש אזכרה או אבל ('חיוב') - יאמרו קדיש אחר כל ספר, ויאמרו תחילה ה'יהי רצון' המיוחד שאחרי כל ספר וספר. אחרי כן נוהגים ללמוד מאמר חסידות שיהיה מובן לכל, ולאחר הלימוד מתפללים תפילת שחרית.

אודות אמירת תהילים בציבור בשבת מברכים אמר אדמו"ר הרי"צ: "דבר אמירת תהילים האמור, אינו שייך לאיזה נוסח... ומצד אהבת ישראל... עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות, אשר יוקבע בכל הבתי כנסיות באיזה נוסח שיהיה".

והוסיף על כך הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו: "כשיבוא משיח, לא יידע שום 'קונצים' אלא ידרוש...

להלן הימים המיוחדים שבחודש שבט, אודות חלקם נרחיב את הדיבור לכשיהיו סמוכים יותר:

י' בשבט - הסתלקות הרבנית רבקה, אשת כ"ק אדמו"ר מהר"ש - בשנת עדר"ת; הסתלקות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בשנת תשי"י; יום קבלת הנשיאות של חתנו, כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש, רבי מנחם מענדל שניאורסון נשיא דורנו - בשנת תשי"א.

י"ג בשבט - הסתלקות הרבנית שטערנא שרה, אשת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב - בשנת תש"ב.

ט"ו בשבט - ראש השנה לאילנות; יום יציאת הרה"ג והרה"ח המקובל וכו' מוהר"ר לוי יצחק, אבי האדמו"ר מליובאוויטש נשיא דורנו, מבית הסוהר - בשנת ש"ת.

כ"ב בשבט - הסתלקות הרבנית חיה מושקא, בת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ואשת הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו - בשנת תשמ"ח.

בתמונה: הרבי הריי"צ (יושב) וחתנו רבי מנחם מענדל שניאורסון, לימים הרבי, נשיא דורנו

הכנה ל-י' שבט

יום ההילולא (הסתלקות) של הרבי הקודם מליובאוויטש, אדמו"ר הריי"צ, ויום קבלת הנשיאות של ממלא מקומו הרבי נשיא דורנו, רבי מנחם מענדל שניאורסון מליובאוויטש.

יום הסתלקות

י' בשבט ה'תש"י (1950) הוא יום הסתלקותו של הרבי הקודם, נשיאה השישי של חסידות חב"ד, רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש (הרבי הריי"צ). מידי שנה ביום הסתלקות הצדיק ('הילולא') נפתח 'שער' לשפע רוחני חדש היורד לעולם, נתינת כח להתעלות בעבודה הפנימית. אמנם הכנת הכלי לקליטת שפע זה היא ההתבוננות בפועלו של הצדיק בכלל ולימוד תורתו בפרט.

מסירות נפש על היהדות

בין קווי דמותו המופתית של הרבי הריי"צ, בולטת מסירת נפשו ללא חת על שמירת הגחלת היהודית תחת עולו של המשטר הקומוניסטי ברוסיה של אותם ימים. משטר אימתני זה חרט על דגלו דריסת והכחדת כל סממן דתי בכל רחבי המדינה. באותם ימים טרופים של חושך ומחנק, היתה זו סכנת נפשות כפשוטה להלך ברחובות בחזות יהודית בגלוי, וכל שכן לקחת חלק פעיל במאבק המחתרתי על המשך קיומה של היהדות ברוסיה. מדי יום ביומו חרפו חסידי הרבי נפשם על החזקת היהדות: הם חינו את ילדי ישראל במחתרת ברוח היהדות, ערכו בריתות בחדרי חדרים, בנו בסתר מקוואות טהרה וקיימו בחשאי תפילות בציבור ושחיטה כשרה.

בשל פעולותיו ופעילות חסידיו, הלכה ונתהדקה סביב הרבי הריי"צ טבעת החנק מצד המשטרה החשאית הסובייטית, עד אשר נאסר ונידון למוות. פרטי השתלשלות הענינים ועד להצלחת הפלאית ויציאתו מן המאסר ומגבולות רוסיה אל 'העולם החופשי', מתועדים ומתוארים באריכות בדברי ימי חב"ד.

בעוד שליחיו הנאמנים נשארים ברוסיה וממשיכים שם במסירות נפש במלאכת הקודש, פועל הרבי גם בצאתו מרוסיה ללא לאות למען קיום וחיזוק היהדות בלטביה ובפולין, ולאחר מכן ביתר שאת וביתר עוז גם באמריקה. אף שעונה קשות בזמן מאסרו והיה שבור ורצוץ גופנית, נשאר הרבי איתן ברוחו, ועסק כל ימיו בביסוס והפצת היהדות עד ליומו האחרון.

מסירות נפשו של הרבי הקודם הניחה את היסודות לפעילות הכבירה שביסס והרחיב חתנו וממלא מקומו רבי מנחם מענדל שניאורסון, נשיא דורנו, אשר תחת שרביט הנהגתו התפתחה וצמחה הפצת היהדות למימדי ענק שלא נודעו כמותם בדברי ימי עמנו.

יום התוועדות והתקשרות

בריכוזי ובתי חב"ד שבכל רחבי תבל מציינים את היום הקדוש ומתוועדים, שבת אחים גם יחד, בדברי חיזוק והתעוררות לעבודה פנימית ובנגינת ניגוני נשמה חסידיים מעומק הלב.

ואחת מבני ישראל בדרישה תקיפה ובלתי מתפשרת (אם כי בדרכי נועם ובמאור פנים) לממש שליחות נשמתו כיהודי בעולם הזה – להתמסר כפי יכולתו למלאכת הדלקת "נר מצוה ותורה אור". 'כל יהודי הוא שליח', מדגיש הרבי, וחובה קדושה היא המוטלת על כל אחד ואחד לעורר בעצמו ובזולתו את נקודת היהדות, מבלי להתפעל מעניני העולם ומקשיי ומניעות חשכת הגלות. הרבי תובע יגיעה ונתינה עצמית בכל: בלימוד התורה

וקיום המצוות בכלל ובלימוד והפצת מעיינות החסידות חוצה בפרט. בהתוועדויותיו ובאגרותיו מחזק הרבי ללא הרף את ענין ההשפעה על הזולת במאור פנים (עניני יהדות אצל יהודים, וקיום שבע מצוות בני נח אצל אינם יהודים), תוך מיצוי היכולות והכשרונות האישיים. ולשם כך יש לרתום את כל המשאבים הגשמיים, כולל סממני הקידמה והטכנולוגיה המתחדשים ללא הרף, להופכם מרכבה לקדושה!

בשמשו דוגמא חיה, מעניק לנו הרבי באישיותו הכבירה השראה ונתינת כח להצליח במשימת כל המשימות ששכרה לא יסולא בפז – הזכות להיות שותפים למלך מלכי המלכים במעשה בראשית, היא ההתעסקות במלאכת תיקון העולם (הפנימי והחיצוני – בתוך האדם ומחוצה לו), מלאכה המזרזת את הגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש.

מבואר בחסידות כי יום ההילולא הינו זמן המוכשר ועת רצון להתבוננות במעשיו, תורתו ועבודתו של הרבי. ללמוד מדרכיו ולהתחזק בקיום הוראותיו המאירות מדי שנה בשנה במשנה תוקף ובאור חדש ביום הסתלקותו. ביום זה מרבים בנתינת צדקה לחיזוק המוסדות הפועלים ברוח הוראותיו וכותבים לרבי 'פדיון נפש' לבקשת ברכה, אותו משגרים על מנת לקראו על ציונו הקדוש.

מדליקים ביום זה נר נשמה ולומדים פרקי משניות המתחילים באותיות שמו [כמנהג ישראל, ללמוד ביום האזכרה (יארצייט) משניות לעילוי נשמת הנפטר. רמז למנהג – 'משנה' אותיות 'נשמה']. כמו כן לומדים את מאמרו האחרון, "באתי לגני", שימים ספורים לפני הסתלקותו ציווה להביאו לדפוס על מנת ללמדו.

"ובא השמש וזרח השמש"

במוצאי י' שבט ה'תשי"א, שנה לאחר הסתלקות הרבי הקודם (ולאחרי בקשות חוזרות ונשנות מצד חסידי חב"ד בכל רחבי תבל) קיבל לבסוף על עצמו הרבי נשיא דורנו את הנהגת תנועת חסידות חב"ד.

חיזוק ההתקשרות

בי' שבט מאירה נתינת כח מיוחדת לחיזוק ההתקשרות לרבי נשיא דורנו ששינה את פני היהדות בימינו לבלי הכר. וזאת יש לדעת, הרבי פונה אל כל אחד

עיקר העיקרים בשיטת חב"ד – עבודה בכוחות עצמו

אין על מי להסתמך ואין אצל מי להתפנק (הרבי הרי"צ)

"בכלל בחב"ד היתה התביעה שתהיה עבודתו של כל אחד ואחד בעצמו, ולא להסתמך על הרביים... "הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים". אינני מסלק את עצמי חס ושלום מלסייע, לסייע כפי היכולת, אבל, כיון שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, הרי, אם לא תהיה העבודה לבד (עבודה בכוחות עצמו), מה יועיל זה שנותנים 'כתבים', מנגנים ניגונים ואומרים לחיים?

הרבי (הרי"צ) היה אומר לפעמים: "אל תשלו את עצמכם... צריכים לבד להפוך את השטות דלעומת זה והרתיחה של הנפש הבהמית – לקדושה."

(משיחת י' שבט ה'תשי"א)

הסיפור השבועי

נס החייל המשותק

בסופו של דבר ניאות הפצוע לבקר אצל הצדיק. הוא הובל על כיסא גלגלים אל ביתו של רבי ישראל אבוחצירה, 'הבבא סאלי', סיפר על הפציעה ועל ההחלמה הקשה, וגם ציטט את הקביעה הפסימית של הרופאים בדבר עתיד רגליו.

הצדיק האזין לדבריו רוב קשב. כשסיים לדבר, נשא אליו הבבא סאלי את עיניו האוהבות: "אמור לי בבקשה, תפילין אתה מניח?"

"לא", ענה החייל. "ומה בדבר שמירת שבת?". גם על השאלה הזו השיב החייל בשלילה.

"דע לך", אמר לו הבבא סאלי, "שהקב"ה נתן לנו גוף בריא כדי שנוכל לקיים מצוות. כשאדם אינו מקיים את מצוות הבורא, איך יוכל לבקש שהקב"ה ירפא אותו?"

החייל פרץ בבכי נרגש. הבבא סאלי המתין עד שנרגע ואמר ברוך: "הבה נעשה הסכם: אני אברך אותך שתחלים ותוכל לעמוד על רגליך, ואתה תתחייב לקבל עליך עול תורה ומצוות. האם אתה מסכים?"

בחדר השתררה דממה מתוחה. "אני מסכים", אמר לבסוף החייל.

"תן לי את ידך", ביקש הבבא סאלי. הפצוע הנרגש הושיט את ידו, והצדיק אמר: "אני מברך אותך שתזכה לרפואה שלימה!"

"אמן", ענה הפצוע בהתרגשות.

כשנסתיימה השיחה ניסה הפצוע לקום מכיסא הגלגלים שישב עליו. לתדהמתו, רגליו המשותקות, שאחת מהן עמדה לפני כריתה, נשמעו לו! הוא קם ועמד על רגליו, ואף הצליח לפסוע כמה צעדים!

רעד אחז בו. בתחילה חשב שהוא חולם. הוא ניסה

"הוא התעורר! התעורר!", נשמעו הקריאות הנרגשות מפי האחות. השקט ששרר במחלקה הופר באחת. רופאים ובני משפחה שעטו אל החדר, לראות במו עיניהם את הנס שהתחולל.

"מה קרה לי?", שאל החייל הפצוע, שזה עתה פקח את עיניו. אט אט התחוור לו שנפצע קשה בקרבות המרים של מלחמת יום הכיפורים. במעורפל נזכר בשדה הקרב, בעשן הפצצות, בשריקות הכדורים, בסכנת המוות שריחפה כל העת על ראשו ובאבדות הקשות שספגה פלוגתו. הדבר האחרון שזכר היה חבטה עזה בגבו, ומאז – חושך.

"אכן", הסביר לו הרופא בפנים מודאגות, "נפצעת בגבך. אך תודה לא – ל שאתה חי!"

לחייל ציפו ימים ארוכים של החלמה מורכבת וקשה. המתינה לו סדרת ניתוחים מסובכים, ובסופם באה הקביעה הקשה שלעולם לא יוכל לשוב ולעמוד על רגליו הפצועות, מפני שעמוד השדרה שלו נפגע. "אתה תיאלץ להיות מרותק לכיסא גלגלים כדי להתנייד", אמרו לו הרופאים בפנים עגומות. על כל זה העיבה הבשורה המרה שאין מנוס מלכרות את אחת מרגליו.

החייל מירר בבכי ומיאן לקבל את גזר הדין.

יום אחד בא חבר לבקרו וניסה לעודד את רוחו העגומה. "שמעת על הבבא סאלי?", שאל את הפצוע. "כדאי לך לפנות אליו ולבקש את ברכתו".

החייל מלמל משהו והחוה בידו בביטול. "אני מיואש", אמר לחברו, "אין לי כח לנסוע עד נתיבות".

"כדאי לך!", הפציר בו החבר, "מה תפסיד? תקבל ברכה מהצדיק. אולי זה יעזור".

תמה האיש לפרש התשובה, אך הוא כבר ידע שדברי הצדיק מדויקים ודבר מהם לא ישוב ריקם. באותו היום נסע לפתח תקווה, והגיע לעיר בשעת בין ערביים. הוא תר אחרי בית כנסת כדי להתפלל מנחה.

בעודו מחפש פגש יהודי זקן, ממוצא תימני. "בוא, הצטרף אליי", אמר לו הזקן, "אני בדרכי לבית הכנסת".

בין השניים נקשרה שיחה. הצעיר גולל באוזני הזקן את קורותיו, והוסיף כי בא בשליחותו הסתומה של הבבא סאלי כדי למצוא זיווג.

בתום התפילה ניגש הזקן אל הצעיר. "יש לי רעיון בשבילך", אמר לו בחיך. האיש הציע לו להכיר צעירה בת גילו, שלדעתו יכולה להתאים לו. ואכן, השניים נישאו והקימו בית נאמן בישראל.

מספרים כי רעייתו של הבבא סאלי הביעה פעם אחת באוזניו את פליאתה מדוע אין הוא נותן מיד את הברכה, אלא תובע מהבאים אליו להתחזק בשמירת המצוות. "דעי כי את התוכחה אומר אני מתוך אהבת ישראל, כדי שברכותיי אכן יחולו ויתקיימו", אמר.

(לרגל ד' בשבט, יום ההילולא של הבבא סאלי)

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

להוסיף ללכת ברחבי הבית ונוכח שאכן הוא מסוגל ללכת כאחד האדם. הצעיר לא ידע את נפשו משמחה.

בצאתו החוצה תר אחרי טלפון ציבורי, כדי להודיע על הנס לבני משפחתו. עוברי אורח כיוונו אותו אל ישיבת 'הנגב' הסמוכה, ותלמידי הישיבה ששמעו על הנס, החלו לרקוד עם החייל בשמחה גדולה...

סיפורו של החייל עשה כנפיים. שנים רבות לאחר מכן, לאחר שהבבא סאלי כבר נסתלק מן העולם, התקיימה בהרצלייה הילולא לזכרו. הגאון רבי עזרא עדס עורר את הקהל, ובתוך דבריו סיפר את סיפור הנס.

לאחר שסיים את דבריו ניגש אליו אחד הנוכחים. "אני רוצה לומר לרב", אמר בקול רועד, "שאני הוא החייל הפצוע! כעת אשלים את המשך הסיפור".

מתברר שהחייל אכן קיים את הבטחתו. הוא התמסר ללימודי יהדות, ובתוך שנה נעשה יהודי השומר על קלה כחמורה. בתום תקופה שם את פעמיו שנית אל הבבא סאלי, כדי להודות לו ולבקש ממנו ברכה לזיווג.

"סע לפתח תקווה", הורה לו הבבא סאלי קצרות.

"זאת התורה אדם" (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת וארא

ישועת ה' קריבה ובאה

הפרשה הקודמת (שמות) הסתיימה בטענתו הקשה של משה "למה הרעות לעם הזה...!". על כך עונה הקב"ה למשה כי בקרוב יראה את ידו החזקה. עתה, כשהוגדשה סאת הייסורים וזעקת בני ישראל מגיעה השמימה, יקיים ה' את בריתו עם האבות והתשועה תמהר לבוא.

משה ממהר להשמיע את הדברים באוזני בני ישראל, אולם הם מתקשים לקבלם "מקוצר רוח ומעבודה קשה".

הקב"ה שב ושולח את משה אל פרעה לצוותו להוציא את בני ישראל ממצרים. ושוב מקשה משה וטוען: אם בני ישראל אינם מקבלים את דברי, הכיצד יעלה בידי לשכנע את פרעה להוציאם.

בעקבות טענת משה, שוב מצרף אליו ה' את אהרן אחיו.

ייחוסם של משה ואהרן

התורה מייחדת מספר פסוקים אודות ייחוסם המשפחתי של משה ואהרן גיבורי ספר שמות. כהקדמה, אנו לומדים בקצרה גם אודות משפחות ראובן ושמעון הקודמים ללוי.

משה ואהרן הינם נכדים ונינים ללוי. נכדים מצד אמם, יוכבד בת לוי, שנולדה ביום בו הגיעו יעקב ובניו למצרים. ונינים מצד אביהם, עמרם, בנו של קהת בן לוי.

משה ואהרן מתחלקים בשליחות

בתגובה לטענת משה כי אינו מתאים לשליחות בשל

היותו "ערל שפתיים" (מתקשה בדיבור, אשר על כן אינו מתאים לייצג את הקב"ה לפני בני ישראל ולפני פרעה), משתף הקב"ה עמו בשליחותו את אהרן אחיו. הוא מודיעם מראש כי פרעה הרשע לא יסכים להוציא את עמם מארצו, באשר יוסיף ה' להקשות את לבו יתר על רשעתו (מצד עצמו) כדי להפליא בו ובעמו את מכותיו.

משה בן השמונים ואהרן אחיו בן השמונים ושלוש מקבלים על עצמם את עול השליחות.

המטה הופך לתנין

משה ואהרן מתייצבים שוב לפני פרעה, וכמופת להוכחת אמיתות שליחותם משליך אהרן בשם ה' את מטהו לפני פרעה והמטה הופך לתנין. פרעה המוקף במכשפים אינו מתרשם. הוא מצוה על מכשפיו לחולל מופת דומה, אלא שלפתע תנין אהרן, שבינתיים שב והיה למטה, בולע את תניני המכשפים.

ובכל זאת, גם לאחר המופת והפלא המתרחשים לנגד עיניו, מכביד פרעה את לבו ואינו מסכים לשחרר את בני ישראל.

היאור ושאר מקורות המים הופכים לדם

עתה מתחילה התורה בתיאור תהליך שבירת תוקף קליפת מצרים ומלכם ע"י עשר המכות.

משה יוצא במצות ה' לפגוש את פרעה היוצא מידי בוקר

עולים כינים אשר הולכים ומתפשטים בכל הארץ. הכינים הרוחשים בכל מקום, בקרקע ובצומח באדם ובבהמה, הופכים מטרד מציק ובלתי נסבל. הפעם, באשר אין סוד הכישוף מסוגל להמציא בריות כה קטנות, אין חרטומי מצרים (המכשפים) מצליחים ליצור פעולה דומה. לנוכח אוזלת ידם, מודים המכשפים באוזני פרעה כי תופעת מכת הכינים "אצבע אלוקים היא". אולם אין הדבר מרכז את לב פרעה והוא ממשיך לחזק את לבו לעמוד בסרובו להשמע לקב"ה.

חיות שרף ומיני מזיקים

ושוב יוצא משה לפגוש את פרעה על שפת היאור, ומבקשו-מזהירו "שלח את עמי ויעבדוני". הפעם הוא מתריע כי סרובו יביא עליו את מכת הערוב, פגיעת ערב רב של בעלי חיים למיניהם ובהם חיות טורפות, נחשים ועקרבים. וכשגם הפעם ממאן פרעה להוציאם, מתמלאת לפתע כל ארץ מצרים בריבוי עצום של בעלי חיים, חיות שרף ומיני מזיקים. כבכל מכה, מפלה ה' בין אנשי מצרים לבין בני ישראל המרוכזים באזור גושן (בהם אין המכה פוגעת כלל) והדבר מחזק ומעצים את האות והמופת. לנוכח הסבל הנורא של בני עמו ממהר פרעה להציע למשה ולאהרן פשרה: עבדו את ה' כאן, בארץ מצרים. אך משה ואהרן דוחים זאת בתוקף באומרם כי עבודת ה' אינה יכולה להיעשות אלא מחוץ לארץ מצרים ערות הארץ. במצוקתו, מסכים פרעה לדרישתם בתנאי שלא ירחיקו לכת, ובלבד שתפסק המכה הנוראה. אלא שכצפוי, משאך סרה המכה מארץ מצרים, שב פרעה לסורו וחוזר בו מהסכמתו.

מכת הדבר

לאחר אזהרה נוספת, מכה ה' את כל בעלי החיים במצרים במכת דבר. ושוב, כבכל המכות, פוסחת המכה על

אל שפת היאור. בפגישתם מתרה בו משה כי באם לא יוציא מארצו את עם ישראל, יהפכו מימי היאור וכל מימי מצרים לדם. משמסרב פרעה, נוטה אהרן את מטהו על היאור וכל מימות מצרים, ביאור וביבשה, הופכים לדם. בהעדר מים לשתייה, נופל על המצרים צמא נורא, וסירחון הדגים המתים ביאור מבאיש את הארץ כולה. ובכל זאת מחזק פרעה את לבו ומסרב להכנע, תוך שהוא מתעקש להוכיח כי גם מכשפיו יודעים לחולל מופת שכזה.

שבוע ימים נמשכת המכה (וכך גם תשע המכות הבאות אחריה) עד אשר חוזרים מי היאור ושאר מקורות המים במצרים לקדמותם.

נחילי צפרדעים מכסים את מצרים

במשך שלושה שבועות (כפי שינהג קודם כל מכה מהמכות הבאות) עומד משה ומתרה בפרעה אשר אם לא ימהר ויוציא את עם ה' ממצרים, תכה בו המכה השניה היא מכת הצפרדעים אשר יעלו מן היאור. אך כצפוי מתעלם פרעה מן האזהרות. אזי נוטה אהרן את ידו על מימי מצרים ומן היאור עולה ריבוי עצום של צפרדעים המכסים את כל ארץ מצרים, בתוך הבתים, בחדרי השינה ובמיטות, במטבחים ואף בתוך תנורי הבישול. מכשפי פרעה מצליחים גם הם להעלות צפרדעים, אך אין רוחו של המלך נרגעת. הוא אינו יכול לשאת את נוכחותם הבלתי נסבלת של הצפרדעים ואת קרקורם מחריש האוזניים העולה מכל פינה.

הפעם, לראשונה, מוכן פרעה לומר כי יוציא את בני ישראל ממצרים. הוא קורא למשה ולאהרן ומתחנן כי יתפללו לה' שיסיר ממנו את המכה. אלא שמיד עם חלוף המכה, מכביד הוא שוב את לבו ומסרב לקיים הבטחתו.

כינים בכל פינה

עתה, בציווי ה', מכה אהרן באדמת מצרים ומן העפר

ברד שכמוהו לא היה מעולם עומד לנחות על מצרים, מזהיר משה, ומציע למצריים להניס את שארית מקניהם אל מקום מסתור מוגן. ואכן, ישנם מן המצריים שבוחרים להישמע לעצת משה ועושים כדבריו.

משה נוטה את ידו אל השמים והנה מתחיל לרדת שלא כדרך הטבע מטר של גושי קרח גדולים, כשבאורח פלא, מתלקחת אש לוהטת בתוך הברד הניתך ארצה. הברד הנורא מכה בכל דבר חשוף בארץ מצרים, באדם בבהמה ובגידולי השדה.

פרעה מזעיק את משה ואהרן ומודה בפניהם: "חטאתי הפעם, ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים". הוא מבקש מהם להתפלל כי יעצור ה' את המכה האיומה. משה מבטיח כי יתפלל, ומוסיף כי שוב יראה פרעה במוחש כיצד פועלת התפילה, ושוב יוכח לדעת כי ה' הוא האלוקים – מי שברא את הטבע בידו גם היכולת לחולל נס השובר את הטבע.

אלא שגם הפעם. משאך שוככת הסערה, חוזר פרעה וממאן להוציא את עבדיו ממצרים.

צאנם ושאר בעלי החיים של בני ישראל. אך פרעה (אף שנרעש הוא מאד לנוכח העובדה שאין המכה פוגעת בבני ישראל) עדיין מקשה הוא את לבו ובכל זאת אינו נכנע.

מגיפת השחין

על פי ציווי ה', נוטלים משה ואהרן מלא חופניים פוח מכבשן האש זזורים אותו אל הרוח. הפיח מכה בכל ארץ מצרים ומביא עמו את מגיפת השחין. בכל חלקי גופם של המצרים ובהמותיהם נפערם פצעים מבעבעים, מדממים ומכוערים, הגורמים לגרוד מכאיב.

מפגיעת המכה אין חרטומי מצרים יכולים אף לעמוד על רגליהם כדי להתראות בפני משה ואהרן. אולם פרעה בשלו, הוא מוסיף להתעקש ועומד בסרובו.

ברד נורא מכה בכל ארץ מצרים

משה יוצא לפגישה נוספת עם פרעה על שפת היאור ומזהירו מפני מכה נוספת. הפעם מוסיף משה ואומר לפרעה כי אף שה' יכול היה להשמידו כבר מזמן, בכל זאת ממשיך הוא לקיימו רק כדי להפליא בו את מכותיו למען ידע הוא, וידעו כולם, את כחו וגבורתו של הקב"ה.

The screenshot shows the website interface with a navigation bar at the top, a main video player, and a grid of video thumbnails. The thumbnails feature a man with a beard and a black hat, likely a rabbi, speaking. A QR code is visible in the bottom right corner of the page.

התחדשנו!

בוטאו לבקר
באתר המשודרג
www.tanya.com

חסידות על הפרשה וארא

קיומן בהווה הוא מאור זה, המחיה ומקיים אותן תמיד, וברצות ה' נהפך הנחש למטה וכל הקליפות היו כלא היו.

(ליקוטי-שיחות, כרך ג', עמ' 860)

ההתגלות האלוקית לאבות האומה וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב (וג), וארא: אל האבות (רש"י)

מה מוסיף רש"י בפירושו על לשון הכתוב?
אלא ההתגלות האלוקית לאברהם ליצחק וליעקב לא
היתה בגלל מעלתם הפרטית של כל אחד ואחד מהם,
כי אם לפי שהיו אבות האומה, וכל מה שקיבלו -
מסרו לבניהם אחריהם ולבית ישראל כולו.

(תורה-אור, דף נ"ז, עמ' ב')

האור האלוקי - שורש הקליפות וקיומן וישך אהרן את מטהו... ויהי לתנין (זי) וארא: אל האבות (רש"י)

התנין מסמל את קליפת מצרים, כדכתיב "הנני עליך
פרעה מלך מצרים, התנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו"
(יחזקאל כט).

מטה (מלשון הטיה ו"המשכה") רומז להמשכת אור
אלוקי מעולם לעולם.

בהפיכת המטה לתנין נרמז שהשורש והמקור דקליפת
מצרים הוא האור האלוקי שירד פלאים על ידי
צמצומים רבים עד שנתהוותה ממנו מציאות של
קליפות.

בזה שהתנין נהפך למטה (וכן בכך שמטה אהרן בלע
את מטות החרטומים) נרמז, שלא זו בלבד ששורש
ומקור הקליפות הוא מהאור האלוקי, אלא שגם עצם

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

באתר ביו-טיוב ובפייסבוק:
 מגזין, שיעורים נגונים ובלוגים מצולמים
 (באיכות HD), שידורים חיים בימי חמישי.
WWW.TANYAOR.COM

עודה ראשונה לנושא

סדר התנ"ך

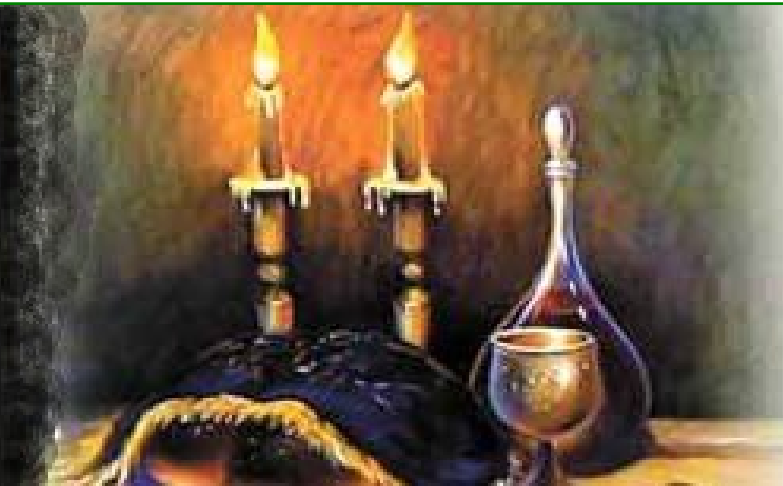
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:32	16:16	י-ם
17:33	16:30	ת"א
17:31	16:19	חיפה
17:35	16:34	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון